

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Fastelavnssøndag – 15. februar 2015

Prekentekest: Joh 12,20-33

Lesetekst I: Jes 53,1-5

Lesetekst II: 1 Kor 1,18-25

Blikket vendes mot Jerusalem

Om dagen:

Fastelavnssøndag vender blikket vårt mot påske. Selv om fastetiden først tar til på onsdag (askeonsdag), gir både prekentekestene og lesetekstene på denne dagen nærmest en kavalkade over de store og gjennomgripende tema som er knyttet til Jesu stedfortredende lidelse, død og oppstandelse. Både lidelsenes nødvendighet og Jesus- etterfølgelsens naturlige følger fokuseres sterkt. Dette er faktisk tydeligere her på fastelavnssøndag enn i mange av fastetidens tekster.

Om dagens lesetekster:

Både profetteksten fra Jes 53,1-5 og brevtteksten fra 1 Kor 1,18-25 er vel kjent og mye berørt i vår misjonstenkning. Mens sangene om Herrens lidende tjener i Jesajaboka i jødisk sammenheng vel helst tolkes mer generelt om det jødiske folks skjebne, ser vi disse tekstene som sterke frelsesprofetier som peker fram mot Jesus Messias og hans ydmyke vei gjennom stedfortredende lidelse og død, til herliggjørelse og frelse for alle folkeslag. Selv bruker Jesus like gjerne navnet Menneskesønnen når han taler om sitt soningsoppdrag (Joh 12,23).

Teksten i 1 Kor 1,18-25 minner enhver predikant og evangelist om at sentral evangelieforkynnelse alltid vil vekke både tro og motstand. Mens jødene spør etter tegn, søker grekerne visdom. Derfor blir det enkle budskapet om Jesu stedfortredende korsdød nesten alltid oppfattet som dårskap. Er dette nødvendig? Virker ikke det hele for enkelt og primitivt, spør andre.

Ofta kan vi bli svar skyldig. Å forkynne en korsfestet Messias skaper ikke alltid entusiasme verken hos israelere (jøder) eller nordmenn. Men samtidig møter vi mennesker som er på leit. Det er noen som søker. Det er noen som gjerne vil se Jesus. De må vi ta på ramme alvor! Det er det som skjer i dagens prekentekest.

Om dagens pretekst:

Med kap. 11 og oppvekkelsen av Lasarus er beretningen om Jesu gjerning her på jorda ved et veiskille. Fra kap. 12 peker alt fram mot det som skal skje i Jerusalem den siste påsken. Oppvekkelsen av Lasarus har skapt både troens begeistring (11,45) og motstanderes bekymring (11,19).

Så er det kan hende betegnende at det er noen grekere (representanter for hedningefolkene) som får æren av å sette neste og avgjørende fase av Jesu gjerning i gang.

Vi merker oss at de etterpå helt trer ut av fortellingen. Jesus får igjen fokus. Orde greker brukes gjerne generelt om ikke-jøder. I vår tekst er det sannsynligvis hedninger som til en viss grad hadde sluttet seg til den jødiske tro, det er snakk om. Mange ikke-jøder ble tiltrukket av jødernes monoteisme og høye moral. De hadde mistet troen på de mange guder. De dro gjerne til Jerusalem på de store jødiske festene (jfr. Apg 10,2;13,43). Det er altså representanter for disse som nå ønsker å se Jesus!

For jøde først

Det verdensvide misjonsperspektivet melder seg med full styrke. For jøde først og så for greker. Jesus begynte sin frelsesgjerning blant sitt eget folk. Av og til tar han også imot hedninger (Mt 8,5-13, Mk 15,24-30). Men nå forstår han at gjennom disse grekerne får han Guds klarsignal for å gå inn i den siste og avgjørende fase av sitt oppdrag på jorda (12,23). Nå skal han snart dra alle til seg (v32).

Gjennom hele sitt jordeliv har Jesus avslått å gå inn i spesielle oppdrag som hans venner mente han burde gjennomføre med denne begrunnelse at **hans time** ennå ikke var kommet (Joh 2,4;7,30). Hele hans liv ledes av Guds fastsatte frelsesplan som han vil være lydige mot.

Skal disse jødene, grekerne og alle vi andre hedninger, få se Jesus og få et evig bærekraftig fellesskap med han, må Jesus som Guds Messias selv rydde veien helt fram (v33). Som hvetekornet (v24) bare kan gi liv og frukt ved selv å gå til grunne, må også Guds såkorn legges i jorden og dø (Jes 53,5). Bare slik skapes nytt og evig liv for så vel jøder som hedninger.

Et liv i etterfølgelse

I forlengelsen av denne Jesu grunnleggende lidelse og soningsdød trekkes også perspektivet videre fram til vårt disippelliv sammen med han (v25-26). Fordi frelsesverket Jesus nå er i ferd med å realisere, er så dyrebart og umistelig, vil både motstand, hån og forfølgelse også kunne bli vår skjebne. Etterfølgelsesmomentet er et viktig tema, ikke minst i fastetidens tekster og tanker (se også Mt 16,24-25; Mk 8,34-35, Lk 9,23-24). Disse tekstene er til stor trøst for våre lidende brødre og søstre.

Men verken for Jesus eller hans etterfølgere er dette en enkel vei. Getsemane-angsten dukker opp allerede her (v.27), men Jesus vet hva som er hans bestemmelse. Gud bekrefter Jesu valg (v.28), akkurat som ved starten av Jesu jordiske gjerning ved hans dåp i Jordan (Joh 1,32;Mt 3,17). Dårskapen i korsbæringen har vært med helt fra begynnelsen!

Parallelt med at Menneskesønnen med sin soningsdød bringer frelseshåpet til alle, skjer det også en dom over den verden som står Gud imot (Joh1,10-11) og han som kalles denne verdens fyrste, d.e. Satan. Uttrykket brukes også andre steder i evangeliet (14,30; 16,11). Den offerdød Jesus nå skal gjennom, får kosmiske følger. Slik åpenbares Guds evige ære og herlighet (v28).

Fornedrelse og herlighet

Det finnes imidlertid en underlig dobbelhet i herlighetsbegrepet hos Johannes. Herligheten og forfremmelsen av Menneskesønnen er på det nærmeste vevd sammen med hans lidelse og død (Joh 13,31-32;17,1). Ikke rart at jødene har behov for å drøfte forholdet mellom en evig Messias og en Menneskesønn som skal "løftes opp" (v34). Uttrykket har så avgjort en dobbel betydning. Jesu herlighet er så visst ikke bare herlig! Det er først ved at Jesus løftes opp fra jorden (d.e. korsfestes) at han når den fulle herligheten fra sin Far.

Bare slik kunne han besvare grekernes ønske om virkelig å få se han. Ja, nå kan vi alle få se ham og leve! (Joh17,1-5)

Svein Lilleaasen

Mangeårig lærer og rektor ved Normisjons bibelskoler i Grimstad og Oslo. Tretten år sokneprest i Grimstad. Nå pensjonist. Medlem av DNIs landsstyre.

ksvlille@frisurf.no